gemeente Bronckhorst

Raadsvoorstel

Datum vergadering : 5 november 2026
Kenmerk : Z214061/ D010317
Portefeuillehouder : J.T. Puijk
Onderwerp : Programmabegroting 2027-2030 gemeente Bronckhorst

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voorstel

1. De beleidsbegroting, met daarin de beschrijving van de bestaande doelen (hoofdstuk 2 Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst) vast te stellen;
2. De bestaande jaarlijkse budgetten, vervangingsinvesteringen en projectvoorstellen voor de jaarschijf 2027 van de financiële begroting (hoofdstuk 3 Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst) vast te stellen;
3. Het college te autoriseren voor de baten en lasten per deelprogramma volgens bijgaand raadsbesluit.

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting voor 2027. Hierin hebben we geen plannen uit ons coalitieakkoord meegenomen, het gaat uit van de uitvoering van alle taken op de bestaande manier. We komen met een aanpassing hierop bij de presentatie van het programmaplan 2027-2030 dat de voornemens uit ons coalitieakkoord bevat. Dat behandelt uw raad in de raadsvergadering van 17 december 2026.

Ons perspectief is een sluitende begroting, maar nog geen sluitende meerjarenbegroting
We streven altijd naar een programmabegroting die meerjarig sluitend is. Door de stijgende kosten en de lagere Algemene uitkering vraagt dat om keuzes in ambities. Ook onze ambities in het coalitieakkoord vragen om andere keuzes voor het realiseren van een sluitende begroting. Voor 2027 is de begroting wel sluitend.
Meer over het bestaande begrotingsbeeld leest u bij kosten, baten en dekking in dit raadsvoorstel en in de financiële begroting (3.3.1 Financiële positie 2027-2030).

Waar vindt u de informatie
In dit raadsvoorstel wordt aan het begin met de beslispunten, onder het kopje voorstel, de formele besluitvorming rond de programmabegroting geregeld. In de bijgaande Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst vindt u geen uitwerking van de prioriteiten vanuit ons coalitieakkoord, maar wel de actuele cijfers voor de bestaande uitvoering van alle taken. Volgens de Gemeentewet moet de programmabegroting door uw raad zijn vastgesteld voor 15 november 2026.

Afstemming
We hebben de programmabegroting ter inzage gelegd en belangstellenden kunnen die ook opvragen. Via de gemeentepagina van het weekblad Contact en via informatie op onze website informeren we de inwoners over de begroting, over uw algemene beschouwingen, over de behandelmomenten, etc. Alle inwoners kunnen reageren op de programmabegroting door met u daarover contact op te nemen of door in te spreken tijdens de politieke avond op 29 oktober 2026.

Beoogd effect
Met deze programmabegroting verder bouwen aan een mooi Bronckhorst met realistische keuzes binnen de beschikbare middelen.

Argumenten

1.1 We hebben nog geen wijzigingen in beleid doorgevoerd
We voeren het bestaande beleid uit. De ambitie van de coalitie en onze uitwerking daarvan zijn belangrijke aandachtspunten in het komende jaar. Het collegeprogramma bespreken we met uw raad in december 2026 en willen we dan door u laten vastleggen in het herziene programmaplan voor 2027. Onderwerpen die voor alle programma's gelden (dwarsdoorsnede), komen in de paragrafen aan de orde (2.2 Paragrafen).

2.1 We actualiseren de begrotingsruimte
Met onze kennis op 1 augustus 2026 hebben we in deze begroting onze financiële ruimte, ook wel 'begrotingsruimte' genoemd, voor de komende jaren financieel vertaald. In bijgaande programmabegroting staan de effecten van de vaste uitgangspunten (gebruikelijke ontwikkeling bij investeringslasten, rentelasten, loon- en prijsstijging). Ook is sprake van (technische) correcties voor bijvoorbeeld ramingen van samenwerkingsverbanden.

2.2 De ruimte voor nieuwe ambities vanuit de Investeringsagenda is beperkt
We voegen vanuit jaarresultaten geld toe aan de Investeringsagenda, wanneer we incidentele meevallers vanuit de Algemene uitkering en subsidiestromen hebben. Daarmee kunnen we de ambities waarmaken. We verwachten dat dit in de komende jaren niet vanzelfsprekend kan. De tekorten in komende jaren en uitwerking van ons coalitieakkoord vragen daarvoor om herijking in ambitieniveau.

4.1 De budgetten besteden we voor de doelen in de deelprogramma's
In de Financiële verordening Bronckhorst (2025) hebt u vastgelegd dat onze bevoegdheden voor de besteding van de begrotingsbudgetten zijn afgebakend op het niveau van de deelprogramma's, het zogenoemde autorisatieniveau. Daar is ook het raadsbesluit op ingericht. De autorisatie strekt zich niet uit tot de bestedingen binnen de Investeringsagenda. Voordat we starten met de uitvoering van een investering leggen we dat uitgewerkte voorstel ter goedkeuring aan u voor en geven daarin aan wat de jaarlijkse kosten zijn en hoeveel we daarvoor nodig hebben vanuit de bestemmingsreserve. Sinds 2026 komen de investeringen van de Investeringsagenda voor 100% uit de bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda.

Kanttekeningen

2.1 De onzekerheden over rijksbijdragen blijven zorgelijk
We weten niet wat de werkelijkheid wordt qua financiering van de taken die we met rijksmiddelen doen en we willen ruimte houden voor onze ambities. We komen nu niet met oplossingen voor de jaren na 2027, maar een sluitende begroting voor 2026 en verder blijft uiteraard uitgangspunt. Het totale financiële (risico)beeld van Bronckhorst lichten we toe in de paragraaf Weerstandvermogen (2.2.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Kosten, baten en dekking

Hieronder staan de ontwikkelingen van de begrotingsruimte na de Kaderbrief 2027-2030. De aanpassingen na Meicirculaire komen vanuit de uitgangspunten. De effecten van het coalitieakkoord komen in het herziene programmaplan (december 2026).

Ontwikkeling financiële positie	2027	2028	2029	2030
Beeld voor kaderbrief 2027-2030	**-1.681**	**-4.102**	**-3.634**	**-2.489**
Decembercirculaire 2026	*-3*	*28*	*26*	*25*
Autonome ontwikkelingen volgens kaderbrief	*-766*	*-780*	*-779*	*-976*
Beeld in kaderbrief 2027-2030 (raad juli)	-2.449	-4.854	-4.387	-3.441
Meerjarige effecten 1e tussenrapportage 2026	2.076	1.418	1.430	1.429
Vrije ruimte Meicirculaire 2026	269	399	194	257
Beeld na Meicirculaire 2026	**-104**	**-3.038**	**-2.763**	**-1.755**
Uitgangspunten (autonome ontwikkelingen na kaderbrief)	374	35	67	-129
Begrotingsruimte Programmabegroting 2025	**270**	**-3.002**	**-2.696**	**-1.884**
+ = begrotingsoverschot; - = begrotingstekort				

Vanuit het BBV en het provinciale begrotingskader wordt de splitsing tussen incidentele en structurele lasten en baten steeds belangrijker bij de beoordeling van het structurele begrotingsevenwicht. Daarvoor geeft het volgende overzicht meer inzicht:

Structureel begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
Lasten (excl. reserves)	126.305	122.788	119.474	119.544
Baten (excl. reserves)	125.583	118.670	115.643	115.898
Geraamd saldo baten en lasten (voor bestemming)	*-722*	*-4.118*	*-3.831*	*-3.646*
Toevoegingen reserves	1.921	1.166	1.846	1.812
Onttrekkingen reserves	-929	-50	-711	-50
A Geraamd resultaat (begrotingssaldo na bestemming)	**270**	**-3.002**	**-2.696**	**-1.884**
incidentele lasten (excl. reserves)	711	873	618	250
incidentele baten (excl. reserves)	154	60	0	0
B Saldo van incidentele baten en lasten	**557**	**812**	**618**	**250**
Sructureel begrotingssaldo (A -B)	**827**	**-2.190**	**-2.079**	**-1.634**
+ = begrotingsoverschot; - = begrotingstekort				

Meer over de uitwerking van de uitgangspunten leest u in financiële begroting (3.3.1 Financiële positie 2027-2030).

Uitvoering

De Auditcommissie bespreekt de programmabegroting op woensdag 14 oktober. Voor het stellen van technische raadsvragen aan ambtenaren is op donderdag 15 oktober overlegtijd beschikbaar. Behandeling op de politieke avond vindt plaats op donderdag 29 oktober en de raadsvergadering staat gepland op donderdag 5 november 2026.
In de raadsvergadering van 5 november 2026 behandelt u ook, zoals gebruikelijk naast de Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst, de belastingverordeningen 2027.

Evaluatie

Ieder moment in de planning & control cyclus vormt een natuurlijk moment om het gevoerde beleid te evalueren en bij te sturen. De uitkomsten van de 2e tussenrapportage 2026 en de Septembercirculaire 2026 verwerken we in de 1e begrotingswijziging 2027. Daarin zit dan ook de financiële vertaling van de beleidsrijke programmabegroting 2027-2030 als eerstvolgende moment voor bijstelling.

Hengelo (Gld), 22 september 2026.
Burgemeester en wethouders van Bronckhorst,

de secretaris, M.J.J. Rommers

de burgemeester, P.J.M. van Domburg

Bijlagen

Raadsbesluit
Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst